

KOONDUMISE LÜHIKOKKUVÕTE

10. novembril 2014. a sõlmisid Fortum Heat and Gas OY (edaspidi **Fortum**) ja Elering AS (edaspidi **Elering**) aktsiate ostu-müügilepingu (edaspidi **Leping**), mille alusel Elering omandab Fortumilt 51,38%-lise osaluse AS'is Võrguteenus Valdus (edaspidi **VV**). VV osaluse omandamise eeltingimuseks Eleringi poolt on muuhulgas koondumiseks loa saamine Konkurentsiametilt.

Elering omandab Lepingu alusel Fortumilt 353 885 VV A-aktsiat nimiväärtusega 10 eurot aktsia kohta ja 15 580 030 VV B-aktsiat nimiväärtusega 0,10 eurot aktsia kohta, mis moodustavad kokku 51,38% VV aktsiakapitalist. VV'le kuulub 100%-line osalus EGV's, mis tegeleb gaasi ülekandevõrgu teenuse osutamisega Eestis. Koosmõjus 01.01.2015 jõustuvate VV põhikirja muudatustega omandab Elering koondumise tulemusena VV üle ainuvalitseva mõju ning seeläbi kaudse ainuvalitseva mõju ka EGV üle KonkS § 2 lg 4 mõistes. Käesolev koondumine on koondumine KonkS § 19 lg 1 p 2 tähenduses ehk ettevõtja poolt valitseva mõju omandamine teise ettevõtja üle. Käesoleva koondumise osalisteks on seega Elering (valitsevat mõju omandav ettevõtja), VV (ettevõtja, kelle üle omandatakse otsene valitsev mõju) ja EGV (ettevõtja, kelle üle omandatakse kaudne valitsev mõju).

VV'l kui koondumise osalisel endal äritegevus puudub ning tegemist on valdusettevõtjaga. VV'l on 100%-line osalus EGV's, mille põhitegevusalaks on maagaasi ülekanne maagaasivõrgu kaudu. Antud majandusharus valitseb loomulik monopol ehk EGV on ainus maagaasi põhivõrguteenust pakkuv ettevõtja Eestis, kes on ühtlasi käsitatav ka maagaasivõrgu süsteemihaldurina. EGV lisategevusaladeks on torustransport ning muude üld- ja eriotstarbeliste masinate ja seadmete hulgamüük.

Eleringi põhitegevusalaks on elektrienergia ülekanne ja edastamine põhivõrgu kaudu. Antud majandusharus valitseb samuti loomulik monopol ehk Elering on ainus elektrienergia põhivõrguteenust pakkuv ettevõtja Eestis, kes on ühtlasi käsitatav ka elektrivõrgu süsteemihaldurina.

Eeltoodust tulenevalt puudub ühelt poolt VV ja tema tütarettevõtja EGV ning teiselt poolt Eleringi vahel nii horisontaalne äritegevuse kattuvus kui ka vertikaalne seotus kaubaturgude (s.t. sama toote- ja geograafilise turu) vahel, millel koondumise osalised tegutsevad. Seega puuduvad käesoleva koondumise puhul mõjutatud kaubaturud.

Käesoleva koondumise strateegilised ja majanduslikud põhjused on eelkõige seotud sellega, et tagada VV aktsionäride struktuuri vastavus maagaasiseaduses (edaspidi **MGS**) sätestatud nõuetele gaasi ülekande teenust osutava ettevõtja, kelleks on EGV, juhtimisele. MGS § 29¹ lg 1 kohaselt ei või gaasi ülekande teenust osutava ettevõtja üle valitsevat mõju omav isik omada valitsevat mõju gaasi ega elektrienergiat tootva või müüva ettevõtja üle ega teostada tema suhtes muid õigusi. Gaasi tootva või müüva ettevõtja üle valitsevat mõju omav isik ei või omada valitsevat mõju gaasi ülekande teenust osutava ettevõtja või süsteemihalduri ega elektrisüsteemi põhivõrguettevõtja üle ega teostada tema suhtes muid õigusi. Kuna Fortumi kontsern tegeleb muuhulgas elektrienergia tootmise ja müümisega, siis MGS nõuete järgimiseks peab Fortum oma osalusest ja/või valitsevast mõjust VV-s loobuma.

Lisaks eeltoodule annab gaasi ülekandevõrgu ja süsteemihalduri omandamine Eleringile võimaluse arendada Eesti energiaturgu tervikuna. Samuti tekitab elektri ja gaasi ülekandesüsteemi haldurite koondamine ühte kontserni sünergia, mis võimaldab koondada sarnased kululiigid nagu tugiteenused, süsteemi juhtimine, võrkude planeerimine ja haldamine jt ning seeläbi kulusid efektiivsemalt optimeerida.